

တၢ်န့ၣ်လီၤကတိၤဆိကိၣ်ခိၣ်ထံးလံာ်ဆုၢ်ခီ မိၢ်ပၢ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ် တၢ်ကတိၤအဂီၢ်တၢ်ကူစါယါဘျါအတၢ်သမံသမိး

ဆူမိၢ်ပၢ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်အအိၣ်

န့ၣ်တၢ်ဆုၢ်ခီလီၤအီၤလၢတၢ်ကတိၤဒီး/မ့တမ့ၢ်ကျိၣ်အတၢ်သမံသမိးဒ်သိးကထံၣ်ဘၣ်မ့ၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အံၤမၤ
ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲအတၢ်မၤလိဒီးန့ၣ်ပၣ်ဃုာ်ဆူကိၣ်အပူၤဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်သမံသမိးမ့ၢ်ဝဲတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အကျိၣ်စ့
တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ကွၢ်ကဒါက့ၤအကျါတခါလၢကျိၣ်အတၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးနးဒိၣ်အဂီၢ်ဃုာ်ဒီးတၢ်လိၣ်လၢကဖံးမၤတၢ်အ
ဒိၣ်အမ့ၢ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီးတၢ်မၤအကျါအကျဲအံၤအိၣ်ဝဲဖဲလံာ်ကဘျးပၣ်လၢအပိၣ်ထွဲထီၣ်အခံတဖၣ်အပူၤ, ဒီးနကလိၣ်
မၤပဲၤလံာ်တကီၢ်အံၤဒီးလံာ်ပဲၤအဂီၢ်လီၤ.

ဝံသးစူၤမၤပဲၤလံာ်တကီၢ်အံၤဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါအါတသ့ဖဲအသ့ကတၢ်ဒီးဆုၢ်ကဒါက့ၤဆူန့ၣ်အကိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်
ကျိၤလၢနဟ့ၣ်ထီၣ်ကမၤစၢၤပုၤလၢကဆၢတဲာ်ဝဲတၢ်သမံသမိးန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မၤအီၤလၢAssessments Australia
သ့တသ့အဂ့ၢ်

န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်ခဲလၢအပူၤကွံာ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်အကါဒိၣ်လၢကမၤတၢ်ဆၢတဲာ်အဂီၢ်, အဃိမ့ၢ်တၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်လၢနကဟ့ၣ်
ထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအါအါကတၢ်တသ့ဖဲအသ့န့ၣ်လီၤ

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢနဟ့ၣ်ထီၣ်ပုၤအံၤကပၣ်ဃုာ်လၢပလံာ်ပၣ်ဖျါတဖၣ်အပူၤဒီးကမၤစၢၤပုၤလၢကဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်သမံသမိး
လၢအဘၣ်ကတၢ်ဒီးအလၢပဲၤလၢနဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်လိၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကိၣ်စ့ၢ်ကီးကပၣ်
ဃုာ်ဖဲလံာ်ပၣ်ဖျါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

လံာ်တကီၢ်အံၤတၢ်မၤအီၤလၢတၢ်ကဘၣ်မၤပဲၤထီၣ်အီၤလၢခီဖျါထၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးမၤပဲၤထီၣ်အီၤ
လၢစူၣ်, ကိၣ်ကဟ့ၣ်လီၤန့ၣ်လံာ်တကီၢ်အိၣ်အဂၤတဘျးသ့ဝဲလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကိၣ်အအိၣ်စ့ၢ်ကီး
ကပၣ်ဃုာ်လၢလံာ်ပၣ်ဖျါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအကျါအကျဲအံၤအဖိခိၣ်နတၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်အိၣ်တမံမံၤ,မ့တမ့ၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢကမၤပဲၤလံာ်တကီၢ်တဘျး
အံၤန့ၣ်, ဝံသးစူၤဆဲးကျိးကိၣ်, မ့တမ့ၢ်တၢ်သမံသမိး(Assessments Australia) ဖဲ ၀၃ ၉၆၇၈ ၅၁၀၀ မ့တမ့ၢ်အံၤမ(လ)ဆူ
<mailto:SwD@assessments.com.au>

တက့ၢ်.ကိၣ်ကရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ပုၤကျိးထံတၢ်တဂၤလၢကမၤစၢၤန့ၣ်လၢမၤပဲၤထီၣ်လံာ်တကီၢ်
အံၤလၢအဲကလံးကျိၣ်န့ၣ်သ့လီၤ.

တၢ်ဘျး

[Students with Disability Assessment Service website](#)

တက်ကတိကူစါယါဘျါအတတ်သမံသမိးယုဒ်ဒီး - တက်ဂုတ်ကျါလၢမိပ်ပာ်/ပုၤကွၢ်ထွဲတတ်တဖၣ်အဂီၢ်

Assessments Australia မ့ၢ်မတၢလဲၣ်.

Assessments Australia, မ့ၢ် MAX အတတ်ယဲၣ်လီၤတက်ဂုတ်ကီၢ်အကျါတခါ, မ့ၢ်ခီဖနံၤတဖျါၣ်လၢအသဘျူလၢအတတ်ဒၣ်ဝဲ
လၢအသမံသမိးကွီဖိတဖၣ်လၢကဆိၣ်ထွဲကွီယုဒ်ဒီးလံၣ်ပတံထီၣ်လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျါလၢကွီဖိလၢအအိၣ်ဒီးသးခိၣ်န့ၣ်
ကွၢ်ဂီၤတလၢပုၤဒီးတၢ်ဒုးပၣ်ယုဒ်ပုၤလၢအအိၣ်ဒီးသးခိၣ်န့ၣ်ကွၢ်ဂီၤတလၢပုၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤစၢၤကရၢအံၤတၢ်ဟ့ၣ်ထီၣ်
အီၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်လၢၣ်ဘျုးလၢၣ်စ့ၤလၢကွီဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိအအိၣ်ခီဖျါတၢ်အၢၣ်လီၤယံးယၢ်ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဝဲ
ကျါ (DE) န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်မနုၤလၢတၢ်ဆုၢ်ခီဖိယီဖိလၢတၢ်သမံသမိးအဂီၢ်လဲၣ်.

နဖိဘၣ်တၢ်ဆုၢ်ခီဖိယီဖိအီၤလၢတၢ်သမံသမိးအဂီၢ်ခီဖျါတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲလၢအတတ်မၤလိအပူၤဒီးကမ့ၢ်ဘၣ်ဖုးအကျိၣ်တၢ်တ
ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး မ့ၢ်တမ့ၢ်ကျိၣ်အတတ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးလၢအဒုးကဲထီၣ် တၢ်ဆဲးကျိးအတတ်လိၣ်ဘၣ်သဘံၣ်ဘၣ်တဖၣ်
န့ၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တနီၤအိၣ်ဒီးတၢ်ဂုတ်ကီၢ်ခဲယုဒ်ဒီးတၢ်ကတိတၢ်ဒီး/တၢ်နၢပာ်တၢ်န့ၣ်လီၤတဖၣ်, တၢ်ကတိတဖျါဒီးတၢ်ကတိ
ကျါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကမ့ၢ်တၢ်ဂုတ်ကီၢ်ခဲလၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်လၢကမၤလိန့ၣ်တၢ်ဒီးမၤယုဒ်တၢ်ဒီးပုၤအဂၤလၢကွီန့ၣ်လီၤ.
ကျိၣ်အတတ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးမ့ၢ်နးဒိၣ်လၢကဲၣ်ဆိးန့ၣ်နဖိကလိၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲလၢအတတ်မၤလိအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သမံသမိးကမ့ၢ်ဝဲ-

- ကွၢ်ဝဲနဖိအကျိၣ်လၢတၢ်တူၢ်လိၣ်အီၤသ့ မ့ၢ်တမ့ၢ်နဖိအတတ်နၢပာ်ပုၤအဂၤကတိတၢ်ဒ်လဲၣ်အဂီၢ်
- ကွၢ်ဝဲနဖိအတၢ်ပၣ်ဖျါထီၣ်အကျိၣ်
မ့ၢ်တမ့ၢ်နဖိသ့ဝဲတၢ်ကတိကျါလၢကတဲတၢ်ဒီးတၢ်လၢအအိၣ်ဒီးတဲတၢ်ဒ်လဲၣ်အဂီၢ်
- ကွၢ်ဝဲတၢ်မၤလိအတကွီၢ်လီၤဆီလိၣ်အသးတဖၣ်လၢတၢ်သ့ဝဲ
သးခိၣ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ(တၢ်ဆိကမိၣ်လၢကယဲၣ်လီၤတၢ်ဂုတ်ကီၢ်)အတတ်သမံသမိး
လၢကမၤစၢၤပုၤလၢကနၢပာ်ဘၣ်မနုၤလၢနဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢကွီအပူၤန့ၣ်လဲၣ်အဂ့ၢ်လီၤ.
- သံကွၢ်ဘၣ်ယးနဖိအဂ့ၢ်လၢအပူၤကွံၣ်, ဒ်အမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ကတိထီၣ်တၢ်သီအခါဒီးကျိၣ်အတတ်ဒိၣ်ထီၣ်, မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်
ကတိအဲကလံးကျိၣ်ယံၣ်လံထဲလဲၣ်, အနၢ်ဟူတၢ်အတတ်ကီၢ်တၢ်ခဲတဖၣ်ဒီးအတတ်သမံသမိးလၢအပူၤကွံၣ်ဒီး/မ့ၢ်
မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်ညါဆိလၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲအဂီၢ်
- ကတိတၢ်ဒီးနၢဒီးပုၤအဂၤတဖၣ်လၢအသ့ၣ်ညါနဖိဂ့ၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်

ဖိသၣ်အိၣ်ထဲစ့ၤလၢလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးလိၣ်သးအပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤအိၣ်ပညီမ့ၢ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်

ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်တစဲးဖိမ့တမ့ၢ်တၢ်ကတိၤလၢကီၢ်ဒိၣ်ဝဲလၢတၢ်ကနၢ်ပၢ်အီၤအဂီၢ်လီၤ. တၢ်အဒိတခါမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ကတိၤအကလုၢ်သီၣ် လၢတဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ် ခီဖျိ တၢ်ကတိၤအတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ် (apraxia of speech) (CAS), လၢအမၤဘၣ်ဒိအတၢ်သ့တၢ်

ဘၣ်လၢကကတိၤတၢ်ရဲၣ်အဂီၢ်ဒီးဆဲးကျိးလိၣ်သးဒီးပုၤအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ကတိၤအဂီၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဝဲတၢ်သမံသမိးန့ၣ်, ပကကွၢ်နဖိအမၤသီၣ်ကလုၢ်ဒ်လဲၣ်, ပၣ်ဖျိၣ်ဃုၣ်တၢ်ကလုၢ်တဖၣ်တပူၤဃီလၢကမၤကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်, ဒီးအတၢ်ကတိၤထူၣ်ပျၢ်

တဖၣ်မၤတၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. CAS န့ၣ်လီၤဆီလိၣ်အသးဒီးတၢ်ကတိၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်လၢအအိၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်အါဒ်အါဂၤ, ဒီးတကဲထီၣ် ညီၣ်န့ၣ်အသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

နတၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်သမံသမိးအကျိၤအကျဲမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်, ဝံသးစူၤဆဲးကျိးကိမ့တမ့ၢ်ပရူဖဲ (၀၃) ၉၆၇၈ ၅၁၀၀ တက့ၢ်.

တၢ်ဆုၤခီအတၢ်မၤအကျိၤအကျဲ

နဖိအကိၢ်ဆဲးကျိးပုၤလၢကမၤတၢ်ဆုၤခီအံၤအဂီၢ်လီၤ.ပလိၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢနၤဒီးကိၢ်အအိၣ်လၢကထံၣ်ဘၣ်မ့ၢ် Assessments Australia မ့ၢ်ပုၤအဂ့ၤကတၢ်လၢကမၤတၢ်သမံသမိးအံၤလီၤ. ကိမၤစၢၤနၤလၢကမၤပုၤလိၣ်တကီၢ်အံၤဖဲ လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ.တဘျီတခါတၢ်သမံသမိးခီဖျိပတၢ်မၤစၢၤကရၢတမ့ၢ်ဘၣ်ဖူးကျဲအဂ့ၤကတၢ်လၢနဖိအဂီၢ် ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဆိမိၣ်လၢမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အံၤသၢပျၢၤ, ပကဒူးသ့ၣ်ညါကိၢ်, ဒီးဘၣ်မနုၤအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သမံသမိးအကျိၤအကျဲ

ပကရဲၣ်ကျဲၤမၤန့ၢ်နဖိလၢကအိၣ်ဒီးကျိၣ်ဒီး/မ့တမ့ၢ်တၢ်ကတိၤအတၢ်သမံသမိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပုၤလၢအကူၤစါယါဘျီတၢ်က တိၤတဂၤအိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိလီၤဆီဒီးမ့ၢ်သရၣ်ဒိၣ်သမၤထီလၢအဖျိတီၤပတီၢ်အထီကတၢ်တဂၤလၢကသမံသမိးနဖိအကျိၣ် ဒီးတၢ်ကတိၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တဘၣ်ပကရဲၣ်ကျဲၤမၤစၢၤကီၢ်ခိၣ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ(တၢ်ဆိမိၣ်ဒီးတၢ်ဘျီရဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်)အတၢ်သမံသမိးဖဲအမ့ၢ်တမၤဘၣ်ဝဲဒံး လၢအပူၤကွံၣ်ခံန့ၣ်ဒံးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.သးခိၣ်န့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်ကမၤပုၤသးခိၣ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအတၢ်သမံသမိးညီၣ်န့ၣ်လၢသၢနွံ အတီၢ်ပူၤဖဲအဒီးန့ၢ်ဘၣ်လိၣ်တကီၢ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤပုၤအီၤဝံၤအခါန့ၣ်လီၤ.

ကိၢ်ကဒူးသ့ၣ်ညါနၤဖဲတၢ်ကမၤတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်သမံသမိးအဂီၢ်ဆံးယံၣ်လဲၣ်,ဒီးကွဲမ့ၢ်နၤလၢနကဟဲဆူကိၢ်လၢကတိၤ တၢ်ဒီးတၢ်ကတိၤပုၤကူၤစါယါဘျီတၢ်ဒီး/မ့တမ့ၢ်သးခိၣ်န့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်ဖဲတၢ်သမံသမိးဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်န့ၣ်, ကိၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤမၤအီၤန့ၣ်လီၤ. တဘျီတခါပကဆဲးကျိးနၤလၢလီတဲစိ လၢကကွၢ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတၢ်နီၤတချုးတၢ်သမံသမိးအခါန့ၣ်လီၤ.

ညီနုမ့်တၢ်အဂ့ၤဒိၣ်လၢဖိသၣ်န့ၣ်တၢ်ကတဲဘၣ်အီၤဘၣ်ဃးတၢ်သမံသမိးအဂ့ၤလၢကျဲလၢအကပုၣ်လုၣ်အပူၤလၢတအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ဝဲတၢ်ကတိၤတၢ်မၤကွၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်မၤကွၢ်လၢနဖိကွီးလိအသးမ့တမ့ၢ်ကတိၤပၣ်အသးအဂီၢ်ဘၣ်. ဖဲတၢ်သမံသမိးအနံၤန့ၣ်, မ့ၢ်တၢ်ကတိၣ်လၢနဖိကအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးအီၤအကသံၣ်လၢညီနုမ့်အီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ပီးတၢ်လီၤအိၣ်ဝဲအါကလုၣ်လၢသးခိၣ်န့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်သမံသမိးဝဲဖိသၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်ပီးတၢ်လီၤခဲလၢၣ်ထီၣ်ဒွဲးဝဲတၢ်တမံၤဃီ, ဒီးခဲလၢၣ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်တူၢ်လိၣ်အီၤလၢ DE န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်သမံသမိးဝံၤအလီၢ်ခံ

တၢ်ကတိၤပုၤကူၤစါယါဘျါတၢ်ဒီး/မ့တမ့ၢ်သးခိၣ်န့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်ကဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးတၢ်မၤကွၢ်ဒီးတၢ်လၢနဒီးကွိမၤတၢ်မၤန့ၣ်လၢကမၤစၢၤနဖိအဂီၢ်လီၤ.တၢ်ကတိၤပုၤကူၤစါယါဘျါတၢ်ညီနုမ့်ကတဲဘၣ်န့ၣ်မ့ၢ်နဖိအိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤဒီးမ့တမ့ၢ်ကျိၣ်တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဘၣ်ခါအဂ့ၢ်,ဘၣ်ဆၣ်တဘျီတခိၣ်လိၣ်အါထီၣ်တၢ်ဆၢကတိၢ်လၢကမၤတၢ်ဆၢတဲာ်အံၤအဂီၢ်လီၤ.လၢတၢ်အိၣ်သးတနီၤအပူၤ,တၢ်ကလိၣ်မၤကဒီးတၢ်သမံသမိးအသီတဘျီန့ၣ်လီၤ.နဟဲဆူၣ်မ့ၢ်တသ့ဝဲဘၣ်ဖဲတၢ်သမံသမိးဝံၤအလီၢ်ခံလၢကကတိၤတၢ်ဒီးတၢ်ကတိၤပုၤကူၤစါယါဘျါတၢ်ဘၣ်န့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်ကဆဲးကျိးလီၤတဲစိဆူၣ်အိၣ်လီၤ. ကွိကရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်ပုၤကတိၤကျိးထံတၢ်ဖဲနမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤအခါန့ၣ်လီၤ.

ပကဆုၤထီၣ်တၢ်မၤကွၢ်အလံၣ်ပၣ်ဖျါဆူၣ်ကွိလၢသၢနွံအတီၢ်ပူၤဖဲတၢ်သမံသမိးအဆၢကတိၢ်သၢနွံအပူၤန့ၣ်လီၤ.ကွိကဟ့ၣ်န့ၣ်လံၣ်ပၣ်ဖျါအဒိတဘျီ, လၢကပုၣ်ဃုာ်ဝဲတၢ်ဆိမိၣ်တနီၤလၢကမၤစၢၤနဖိအဂီၢ်လီၤ.ဖဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်လံၣ်ပၣ်ဖျါ, လၢကပုၣ်ဃုာ်တၢ်ဆိမိၣ်လၢကမၤစၢၤနဖိန့ၣ်လီၤ.ဖဲဒီးန့ၣ်ဘၣ်လံၣ်ပၣ်ဖျါဝံၤတစု, နကိးပုၤသ့ဖဲ ၉၆၇၈ ၅၁၀၀ ဖဲနတၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်အိၣ်တမံၤန့ၣ်လီၤ. ကွိကစံးဆၢစ့ၢ်ကီးဝဲနတၢ်သံကွၢ်လၢအအိၣ်ဒီးန့ၣ်တမံၤလၢလၢန့ၣ်လီၤ.

ယဖိမ့ၢ်အိၣ်ဒီးကျိၣ်အတၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ်လိၣ်ဘၣ်အိၣ်န့ၣ်တၢ်မၤန့ၣ်ကဲထီၣ်အသးလဲၣ်.

နဖိမ့ၢ်အိၣ်ဒီးကျိၣ်တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးမ့တမ့ၢ်တၢ်သဘံၣ်ဘုၣ်လၢတၢ်ဆဲးကျိးအတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်, ကွိကဆဲးသိၣ်လိအဝဲသ့ၣ်ဒီးမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢကမၤလိတၢ်အဂီၢ်လီၤ. ကမၤတၢ်ဆီတလဲလၢအတၢ်မၤလိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤဖဲအလီၢ်အိၣ်ဒီးကစးထီၣ်မၤဝဲနီၢ်တဂၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကပုၣ်လီၤဝဲကွိဖိတၢ်ဆိၣ်ထွဲကရူၢ်လၢကကတိၤတၢ်ဘၣ်ဃးဒီးနဖိအတၢ်လိၣ်ဘၣ်ဒီးတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွိပတံအါထီၣ်လံၣ်လဲၣ်ကဲဘျုးတဖၣ်သ့ခီဖျိတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢကွိဖိလၢအအိၣ်ဒီးသးကွၢ်ဂီၤတလၢပွဲၤတဖၣ်(PSD) မ့တမ့ၢ် သးကွၢ်ဂီၤတလၢပွဲၤအတၢ်န့ၣ်ပုၣ်ဃုာ် (DI)အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကွိအပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤကကတိၤတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤလၢလၢတၢ်မၤအီၤလၢနကွိအလီၢ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤစၢၤကရၢအဂၤတဖၣ်ကမၤစၢၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လၢကမၤစၢၤနဖိအဂီၢ်, ဒ်အမ့ၢ် ထံကီၢ်သးကွၢ်ဂီၤတလၢပွဲၤအတၢ်အုၣ်ကီၤ (National Disability Insurance Scheme) (NDIS) န့ၣ်လီၤ.

ယမိမ္မာတအိဉ်ဒီးကျိဉ်တၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဘၣ်ဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်အိဉ်အအါတခါတၢ်မနုၤကမၤအသးလဲၣ်.

နမိမ္မာတအိဉ်ဒီးကျိဉ်အတၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဒိဉ်ဒိဉ်ကလဲၣ်ဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်အိဉ်အအါဘၣ်န့ၣ်, ကိကဆဲးသိဉ်လိအဝဲသ့ၣ် ဒီးမၤစၢၤအီၤလၢကမၤလိတၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သမံသမိးအလံာ်ပာ်ဖျါကဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢကမၤစၢၤန့ၣ်ဒီးကိကဆိဉ် ထွဲဝဲနမိမ္မာတၢ်မၤလိမၤဒီးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖၣ်အိဉ်ဝဲအါမံၤဆူကိကအဂီၢ်လၢကမၤစၢၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢယုာ်ဒီးကျိဉ်မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤလိတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် ကျိဉ်ဒီးတၢ်မၤလိသးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤတဖၣ်အတၢ်ဆိဉ်ထွဲတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမ့တမ့ၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤ အတၢ်ဒုးပာ်ယုာ် တၢ်ဆိဉ်ထွဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နကတိတၢ်ဒီးကိဘၣ်ဃးလၢအဝဲသ့ၣ်ကသ့ဆိဉ်ထွဲနမိမ္မာလဲၣ်အဂီၢ်သ့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိကျိၤအိဉ်သ့ၣ်

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကိဖိလၢအအိဉ်ဒီးသးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤ (PSD): PSD ဟ့ၣ်ထီၣ်ပဒိဉ်ကိတဖၣ်ကျိဉ်စ့တၢ်ဆိဉ်ထွဲအပိဉ် လၢကဆိဉ်ထွဲကိဖိတဖၣ်လၢအအိဉ်ဒီးသးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤဒီးတၢ်လိာ်ဘၣ်အါဝဲတဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

သးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤအတၢ်န့ၣ်ပာ်ယုာ်

သးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤအတၢ်န့ၣ်ပာ်ယုာ်ကမၤအါထီၣ်ဝဲတၢ်ဆိဉ်ထွဲလၢကိဖိလၢအအိဉ်ဒီး သးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤအဂီၢ်ဒီးတၢ်ကမၤသ့ၣ်ညါအီၤဒီးဘံးထိရံၤယါပဒိဉ်အကိတဖၣ်ခိဖျိတၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤအါထီၣ်လံာ်ပတံ ထီၣ်လၢယဲၣ်န့ၣ်အတီၢ်ပူၤစးထီၣ် ကိကတီၢ် ၄, ၂၀၂၁ န့ၣ်လီၤဖဲ ၂၀၂၅ ကတၢ်ဝဲန့ၣ်, သးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤအတၢ်န့ၣ်ပာ်ယုာ် န့ၣ်တၢ်ကပာ်က့ၤတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢကိဖိလၢအအိဉ်ဒီးသးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤအလီၢ်လၢကိတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သးက့ၢ်ဂီၤတ လၢပဲၤအတၢ်န့ၣ်ပာ်ယုာ်အက့ၢ်ပနီၣ်န့ၣ်တၢ်ကသ့ၣ်အီၤလၢကမၤစၢၤဝဲကိဒီးဟံာ်ဖိဃီဖိတဖၣ်လၢကန့ၢ်ပာ်ကိဖိအတၢ်ကူၣ်ဘၣ် ကူၣ်သ့ၣ်ဒီးတၢ်ဆိဉ်ထွဲအတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

နမိမ္မာအကိကဒုးသ့ၣ်ညါန့ၣ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢပဲၤကစးထီၣ်ဖဲန့ၣ်န့ၣ်ဆံးယံာ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိဉ်အတၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး-

တၢ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆါအပနီၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤပုၤတဂၤလၢအအိဉ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢကန့ၢ်ပာ်ပုၤဂၤကတိတၢ်ဒီး. မ့တမ့ၢ်တၢ်ကီ တၢ်ခဲလၢကသ့တၢ်ကတိကျိၤတဖၣ်လၢကဆဲးကျိးလိာ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အံၤတဘျီတခိဉ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအီၤဒ်ကျိဉ်အတၢ်ဒိဉ်ထီၣ်အတၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး (DLD) န့ၣ်လီၤ.

ကျိဉ်လၢတၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့- တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကန့ၢ်ပာ်တၢ်ကတိဖျါ, တၢ်ကတိကျိၤဒီးအိဉ်ပညီလၢပုၤ အဂၤတဖၣ်တဲအီၤ န့ၣ်လီၤ.

ကျိဉ်အတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်- တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကပာ်လီၤတၢ်ဆိဉ်ထွဲတဖၣ်လၢတၢ်ကတိဖျါဒီးတၢ်ကတိကျိၤတၢ်ဆဲးကျိး လိာ်သးအပူၤလီၤ.

သးခိဉ်န့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါအတၢ်သမံသမိး - တၢ်သမံသမိးတခါလၢတၢ်မၤအီၤလၢသးခိဉ်န့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်တဂၤလၢအကွၢ်ဝဲပုၤ

တဂၢအတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်ဖဲၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်လၢအကါဒိၣ်လၢတၢ်မၤလိၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ
တၢ်သဘံၣ်ဘၣ်အတၢ်ဆဲးကျိးတၢ်လိၣ်တဖၣ်- တၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢပုၤတဂၢလၢအကတိၤတၢ်ဘၣ်ထဲတဖၣ်ဖိမ့တမ့ၢ်
တဘၣ်နီတဖၣ်ဘၣ်,မ့တမ့ၢ်တၢ်ကတိၤလၢကီၢ်လၢတၢ်ကနၢ်ပၢၢ်အီၤန့ၣ်လီၤ.ပုၤတဂၢအံၤကလိၣ်ဘၣ်ကျဲအဂၢတဘိၤလၢကမၤ
စၢၤအီၤလၢတၢ်ဆဲးကျိးလိၣ်သးအဂီၢ်, အဒိ, တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်အခိၣ်သ့တၢ်ပနီၣ်, တၢ်ဂီၤပနီၣ်တဖၣ်, လံာ်တၢ်ဆဲးကျိးလိၣ်
သးဒီး/မ့တမ့ၢ်ဖဲလၢတၢ်သးအီၤလၢတၢ်ကတိၤအဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကတိၤအကလုာ်တၢ်ဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး -ကီၢ်ခဲလၢကကတိၤသီၣ်တၢ်လၢကဒုးကဲထီၣ်တၢ်ကတိၤဖျၢၣ်တဖၣ်.

ဖိသ့ကတိၤအိၣ်ဒီးတၢ်ကတိၤကီၢ်(Childhood apraxia of speech)(CAS): တၢ်ကတိၤအသီၣ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး
လၢအမၤဘၣ်ဒိဝဲပုၤတဂၢအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကမၤဟူးအထူၣ်ပျၢၣ်လၢတၢ်သ့အီၤလၢကကတိၤတၢ်အဂီၢ်ဒီးတကဲထီၣ်ညီၣ်
အသးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

သးခိၣ်န့ၣ်ကသံၣ်သရၣ်-သရၣ်ခိၣ်သမၤထီၣ်လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်လိၤလီၤဆီဘၣ်ဃးတၢ်သမံသမိးလၢတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီး
တၢ်ဖဲၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်

တၢ်ကတိၤပုၤကူစါယါဘျါတၢ်- သရၣ်ခိၣ်သမၤထီၣ်ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤလိၤလီၤဆီလၢတၢ်သမံသမိးဝဲကျိၣ်ဒီးဃုသ့ညါ
ကျိၣ်အတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်ဒီးတၢ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

နီၢ်တဂၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ (IEP): IEPမၤစၢၤကီၢ်သရၣ်/သရၣ်မုၢ်လၢကရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဒီးဆိၣ်ထွဲကိၢ်ဖိအတၢ်မၤ
လိၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိၢ်ဖိတၢ်ဆိၣ်ထွဲကရူၢ် (SSG): ကရူၢ်တဖု, ပုၢ်ဃုာ်ကိၢ်သရၣ်/သရၣ်မုၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိ, လၢအမၤဃုာ်သကိးတၢ်တပူၤဃီ
လၢကသ့ညါလီၤတၢ်ဘၣ်ကိၢ်ဖိတဂၢအတၢ်လိၣ်ဘၣ်တဖၣ်, မၤအါထီၣ် IEP
ဒီးကွၢ်ဟ့ၣ်ဝဲကိၢ်ဖိအတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်န့ၣ်လီၤ

ကျိၣ်ဒီးတၢ်မၤလိၤလၢသးကွၢ်ဂီၤတလၢပဲၤအဂီၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤ -ဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲကိၢ်ဃုာ်ဒီးလံာ်လဲၤကဲဘျး
အါထီၣ်လၢကိၢ်ဖိတဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးကျိၣ်ဒီး/မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤလိၤအသးကွၢ်ဂီၤတလၢပဲၤအဂၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.